

**Арлингтон нийтийн сургуулиудын Гэр бүлийн амьдралд боловсрол олгохоос Эцэг
эхийн татгалзах маягт - 9-р АНГИ**

СУРАГЧИЙН НЭР: _____ УТАСНЫ ДУГААР: _____

БАГШИЙН НЭР: _____ ОГНОО: _____

Миний бие үүгээр хүүхдээ дараахь зорилтуудаас татгалзах гэсэн сонголтыг хийж байна. Би хүүхдээ татгалзуулсан зорилгынхоо оронд манай хүүхдэд бие даан гүйцэтгүүлэх өөр даалгавар өгөх болно гэдгийг ойлгож байна. Хүүхэд өөр даалгавар дээр ажиллаж байхдаа сургуулийн дүрэм, журмыг дагаж мөрдөх ёстой бөгөөд энэ даалгаварт үнэлгээ өгнө гэдгийг бас ойлгож байна.

ЗӨВЛӨГӨӨ: Хүүхдээ татгалзуулахыг хүссэн зорилго тус бүрийн хажуу талд өөрийн нэрний эхний үсгийг тавиарай.

___ **9.1 Сурагч нь хүний өсөлт, хөгжлийн мөчлөгийг ойлгоно.**

Тодорхойлох тайлбар: Төрөхийн өмнөх, нярай, хөлд орох насны, цэцэрлэгээс өмнөх, сургуулийн насны, өсвөр насны, бага залуу насны, дунд насны, ахмад нас гэсэн амьдралын мөчлөгийн хөгжлийн түвшний талаарх мэдээлэл нь хүүхэд хүмүүжүүлэн өсгөх нарийн төвөгтэй байдалтай холбоотой ба эцэг эх болохоос өмнө төлөвших хэрэгтэй байдаг. Амьдралын шатлалын хөгжлийг өөрсдийн хөгжлийн талаар үнэлэлт өгөхөд нь сурагчдад туслах зорилгоор танилцуулсан болно.

___ **9.2 Сурагч нь гэр бүлийн ач холбогдлыг нийгмийн үндсэн хэсэг гэж үзэн гэр бүлийн гишүүнийхээ үүрэг хариуцлагын талаар тайлбарлана.**

Тодорхойлох тайлбар: Сэдвүүдэд гэр бүлийн үйл ажиллагаа, гэр бүлийн хэлбэр, гэр бүлийн давуу талууд, гэр бүлийн нийгэмд үзүүлэх нөлөөлөл, гэр бүлийн харилцааны үнэ цэнийн талаархи зааварчилгаа орно. Гэрлэлтийн хувь хүн болон олон нийтэд үзүүлэх давуу талууд, тулгарах бэрхшээл, үүрэг хариуцлага, үнэ цэнэ зэргийг багтаана.

___ **9.3 Оюутан бэлгийн харьцааны хөгжлийг нийт хувь хүний нэг зүйл гэж хүлээн зөвшөөрнө.**

Тодорхойлох тайлбар: Хэлэлцүүлэг нь хүний бэлгийн харьцааг хөгжүүлэхэд чиглэгддэг. Бэлгийн тодорхойлолтын асуудалтай холбоотой дотоод болон гадаад зөрчилдөөнийг хөнддөг.

___ **9.4 Сурагч шийдвэр гаргах үйл явцыг хянаж, хэрэгжүүлнэ.**

Тодорхойлох тайлбар: Сурагчид мэдээлэл цуглуулах, практик нөхцөлд шийдвэр гаргах үйл явцыг хэрэгжүүлэх аргуудыг хэрэглэнэ. Эцэг эхийн удирдамж, гэр бүлийн болон хувийн үнэт зүйлс, мэдлэг, сэтгэцийн эрүүл мэндийн эерэг арга барил, шийдвэр гаргах үндэс суурь болох хэрэгцээг онцлон тэмдэглэв.

___ **9.5 Сурагч үерхэх шинж чанар, зорилгоо хянана.**

Тодорхойлох тайлбар: Сэдвүүд нь болзоотой холбоотой гэр бүлийн удирдамжийг ойлгох, болзооны үйл ажиллагаа, болзооны үеэр тохиолдсон дарамт шахалтыг даван туулах зэрэг орно. Сурагчид болзооны хүчирхийлэл, бэлгийн хүчирхийлэл, бие махбодийн болон сэтгэцийн хүчирхийллийн харилцааны шинж тэмдгүүд, бэлгийн харьцаанд орохоос өмнөх

зөвшөөрлийн тухай хууль, утга агуулга зэргийг хэлэлцэх болно. Хэлэлцүүлэг нь өсвөр насандаа хос болохоос илүүтэй бүлгээрээ болзохын ач холбогдлын талаар ярилцах болно.

— **9.6 Сурагч бэлгийн зан үйлээ хянах стандартыг тогтоох, гэрлэх хүртлээ бэлгийн харьцааг хойшлуулах ач холбогдлыг ухамсарлах болно.**

Тодорхойлох тайлбар: Зориулалттай харилцаа/гэрлэлтээс өмнө бэлгийн харьцааны бие махбодийн, сэтгэл санааны, нийгмийн, сэтгэлзүйн болон эдийн засгийн үр дагаврыг үргэлжлүүлэн онцлон тэмдэглэхийн сацуу баталгааны ур чадварыг хөгжүүлж, сурагчийг бусад өсвөр насныхны шахалтаас эсэргүүцэх боломжийг олгодог "үгүй" гэж хэлэх арга замыг бэхжүүлэх замыг мэдэж, сурагч өөрийн мэдрэмж, зан үйлээ удирдаж сурна. Зааварчилгаанд зөвшөөрлийн тухай хууль, утга агуулгын талаархи хэлэлцүүлгийг багтаана. Бэлгийн харьцаанд орохоос өмнө зөвшөөрөл авах шаардлагатай байдаг гэдгийг анхаарлын төвд байлгана.

— **9.7 Сурагч цахим хэрэгслийн тусламжтайгаар бэлгийн хүчирхийлэл, хүчин (үүнд хүчингийн огноо гэх мэт), хэт ойр зохисгүй зан авир, салахгүй наалдах, хүн худалдаалах, бэлгийн дарамт үзүүлэхийн үр нөлөө ба урьдчилан сэргийлэх талаар тайлбарлана.**

Тодорхойлох тайлбар: Энэ бол баттай ур чадвар ашиглах, зөрчилдөөнийг шийдвэрлэх, эрсдэлт нөхцөл байдлаас зайлсхийх, олон нийтэд хандсан лавлагаа үйлчилгээ юм. Сурагч ийм хүчин зүйлийг тодорхойлохоос гадна түүнийг бусад хүмүүст тайлбарлаж эсвэл ойлгуулж өгдөг. Сурагч бие махбодийн болон оюун санааны хувьд хүчирхийллийн харилцааг зохицуулах зөв хандлагыг харуулах болно. Сурагч электрон тоног төхөөрөмжийн зохистой, зохисгүй хэрэглээг тодорхойлно. Зааварчилгаанд хэн нэгнийг арилжааны бэлгийн харилцаанд (өөрөөр хэлбэл худалдан авагч, Жон, өдөөгч гэх мэт) хүчирхийлэхэд нөлөөлөх эрх зүйн үр дагаврыг агуулдаг Зааварчилгаа нь хүний наймааны хохирогчдын улаан тугийг таних, хүний наймааны төрлийг ойлгох, хүний наймааны нөхцөл байдлыг хэрхэн аюулгүй, хариуцлагатай мэдээлэхээ мэддэг байх явдлыг багтаасан байдаг.

— **9.8 Сурагч бодисын хэрэглээ ба хүчирхийллийн талаарх тодорхой мэдээллийг амьдралын мөчлөгийн үе шат бүрт холбодог.**

Тодорхойлох тайлбар: Жирэмсэн, бэлгийн бойжилтын үед, насан хүрэх үед мансууруулах бодис хэрэглэх, хүчирхийлэлд өртөх, түүний өдөр тутмын үйл ажиллагаанд үзүүлэх нөлөөнд ач холбогдол өгнө.

— **9.9 Сурагч нөхөн үржихүйн явцыг тайлбарлах чадвартай болно.**

Тодорхойлох тайлбар: Сургалтын бүрэлдэхүүн хэсгүүдэд анатоми, физиологи, үзэл баримтлал, үржил, ургийн хөгжил, төрөлт, жирэмсний өмнөх үеийн асаргаа орно.

— **9.10 Сурагч эрүүл мэндийн тодорхой асуудлын талаархи ойлголтыг, түүний дотор өөрийгөө шалгалт хийх чадварыг харуулна.**

Тодорхойлох тайлбар: Сарын тэмдгийн талаарх бодит мэдээлэл, цэвэшилт, сарын тэмдгийн өмнөх хам шинж, эрэгтэй эмэгтэй хүмүүсийн эрүүл мэндийн тодорхой асуудалтай холбоотой сарын тэмдгийн ариун цэврийн бүтээгдэхүүнийг зөв хэрэглэхэд анхаарлаа хандуулах хэрэгтэй. Өөрийгөө үнэлэх, өөрийгөө шалгах замаар өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх нь хөхний болон төмсөгний өөрийгөө шинжлэх шинжилгээ хийхэд чухал ач холбогдолтой юм.

___ **9.11 Сурагч жирэмслэлтээс урьдчилан сэргийлэх, өвчнийг хянах талаарх мэдлэгийг үзүүлнэ.**

Тодорхойлох тайлбар: Насанд хүрэгчдийн харилцааг төлөвлөх, гэр бүл төлөвлөхөд авч үзэх хүчин зүйлсийн талаарх дүгнэлт, жирэмслэлтээс хамгаалах талаархи буруу ойлголт, жирэмслэлтээс урьдчилан сэргийлэх, өвчний хянах үр нөлөөтэй холбоотой жирэмслэлтээс хамгаалах аргуудыг хянах, жирэмслэлтээс хамгаалахтай холбоотой шийдвэр зэрэг сэдвүүд орно. Үр хөндөлтийг төрөх үеийн хяналтын арга хэлбэрээр танилцуулаагүй боловч сайн дурын үр хөндөлт эсвэл зулбах талаар тайлбарлаж, аргагүй байдлаар үүссэн үр хөндөлтийн эрсдэлд дүн шинжилгээ хийнэ.

___ **9.12 Сурагч ХДХВ-ийн халдвар ба түүнээс урьдчилан сэргийлэх талаар тайлбарлана.**

Тодорхойлох тайлбар: Энэ бол ХДХВ-ийн халдвар, энэ өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга замын талаархи тойм юм.

___ **9.13 Сурагч ялгаварлан гадуурхахын үр нөлөөг тодорхойлно.**

Тодорхойлох тайлбар: Багш нь оюутнуудад ялгаварлан гадуурхах хэлбэр, ялгаварлан гадуурхах үр дагаврыг хувь хүн, гэр бүлийн амьдралд тодорхойлоход нь тусалдаг. Хэлэлцүүлэг нь хувь хүмүүс болон гэр бүлийн ялгааны үнэ цэнэ, ач холбогдлыг голлон авч хэлэлцдэг. Ялгаварлан гадуурхах нь хүний сэтгэцийн эрүүл мэндэд үзүүлэх нөлөөллийг мөн авч хэлэлцэх болно.

___ **9.14 Сурагч боловсрол, ажил мэргэжлийн зорилгоо тодорхойлж эхэлнэ.**

Тодорхойлох тайлбар: Сурагчид боловсрол, ажил мэргэжлийн зорилгоо боловсруулдаг. "Амьдралын зорилго" төсөл нь энэ зорилгодоо хүрэх бүтэц, оюутнуудад хувийн болон янз бүрийн мэргэжлийн талаархи ойлголтыг олж авах боломжийг олгодог үйл ажиллагааг бүрэн хангаж өгдөг. Сурагчид нийгмийн сүлжээг ашиглах нь ажил мэргэжлийн зорилгод хэрхэн нөлөөлөх талаар ярилцах болно.

___ **9.15 Сурагч жирэмслэлтээс урьдчилан сэргийлэх, өвчний хяналт шалгалтын талаархи баримтуудыг нягтална.**

Тодорхойлох тайлбар: Жирэмслэлтээс хамгаалах аргыг жирэмслэлтээс урьдчилан сэргийлэх, өвчний тархалтад үр дүнтэй байх үүднээс дүн шинжилгээ хийдэг. Жирэмслэлт, бэлгийн замын халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэхэд 100 хувь үр дүнтэй байдаг цорын ганц арга гэдгээс татгалзах нь чухал ач холбогдолтой юм.

**ЭНЭХҮҮ МАЯГТЫГ СУРГУУЛИАС ТОГТООСОН ХУГАЦААНД БӨГЛӨЖ ЗАХИРАЛ
РУУ БУЦААНА УУ.**

ЭЦЭГ ЭХ/АСРАН ХАМГААЛАГЧИЙН ГАРЫН ҮСЭГ:

_____ ОГНОО: _____